

ECONOMIE**071**

Projectoverzicht

---

juni **2021**

Voorwoord

Yvonne van Delft, voorzitter Economie071

Voor je ligt de nieuwe uitgave van onze projectkaarten. Het geeft in vogelvlucht de laatste ontwikkelingen weer en de inspanningen die worden gedaan vanuit onze samenwerking. Inspanningen die partners leveren op basis van een gezamenlijk gekozen koers. We hebben ons daarbij laten leiden door de inzichten uit Index071, de coronarapportages en de veerkrachtindex. Zo zijn we gekomen tot een concrete aanpak die past bij wat onze regio nodig heeft als het gaat om het versterken van de economie.

Wat ik mooi vindt om te zien is dat we ook tijdens de coronacrisis erin zijn geslaagd om te blijven samenwerken aan onze projecten. Dit is gelukt omdat we allemaal ons steentje hebben bijgedragen, ieder vanuit zijn eigen invalshoek en mogelijkheden maar met een gezamenlijk belang voor ogen. Dit bewijst voor mij nog maar eens dat je alleen misschien sneller gaat, maar dat je samen verder komt.

Zeker in tijden van een crisis waarin we elkaar nodig hebben en over gemeentegrenzen moeten bezien wat nodig is voor een sterke regionale economie. Ik wil iedereen dan ook hartelijk bedanken voor zijn of haar inzet in het afgelopen jaar.

Samen kunnen we impact maken. Dat zien we op korte termijn in projecten als het Stagepact071 waarbij we inspelen op een urgente behoefte. En dat zien we in langlopende projecten als de strategie bedrijventerreinen en de regionale retailvisie. Beide weer onverminderd actueel door de nieuwe economische situatie. Die balans moeten we voor ogen houden. Doen wat nu nodig is, maar met elkaar ook nadenken over de toekomst. Waar moeten we nu op inzetten of waar moeten we nu op bijsturen om over 10 jaar nog steeds een sterke kennisregio te zijn? Circulair ondernemen is daarbij een enorme uitdaging,

maar ook een goed functionerende arbeidsmarkt als basis voor brede welvaart en welzijn is daarbij van groot belang.

Ik kijk ook vol vertrouwen uit naar de subsidie-aanvraag voor de MKB deal digitalisering. Hiermee willen we het brede mkb ondersteunen bij het realiseren van meer verdienvermogen door het leren van nieuwe digitale vaardigheden en het creëren van nieuwe businesskansen. Dit biedt ruimte voor vernieuwing en innovatie. Dit is niet alleen passend bij deze digitale tijd, maar geeft ook veerkracht richting de toekomst.

Ik nodig alle partners van harte uit om met ons mee te blijven denken over wat nodig is voor een sterke regionale economie. Door onze samenwerking tussen de werkvelden onderwijs, kennis, ondernemers en gemeenten hebben we elkaar veel te bieden.

Programma-overzicht 2020-2022

Versterken regionale economie op de volgende thema's:

Economische structuurversterking
Versterken

Ondernemerschap & Starters
Verdiene

Onderwijs en Arbeidsmarkt
Verbinden

Vestigingsklimaat
Verleiden

Regiomarketing
Vertellen

1 Community-ontwikkeling door middel van:

Kennisontwikkeling

Index071, coronarapporten

Kennisdeling

Masterclasses

Netwerkvorming

Ondernemen in 071, Startersdag071, Daten en Delen

Agendavorming naar de toekomst en Versterken netwerkfunctie

2 Langlopende structuurversterkende projecten: van regionale visie-ontwikkeling naar uitvoering

Regionale retrailstrategie

Regionale bedrijventerreinen

3 Thema's en Projecten: actief

Human Capital

- Talent op Maat
- Kenniskring Onderwijs en Arbeidsmarkt
- Stagepact071

Digitalisering

- ICT Praktijk Academie
- MKB deal digitalisering
- Oriëntatie op innovatie binnen digitalisering

Jong ondernemerschap

- Startersdag071

Thema's en Projecten: volgend

Duurzame Mobiliteit

- Ondersteunen Green Deal ZES (zero emissie stadslogistiek)
- Kansen voor duurzame mobiliteit in de regio signaleren

Circulaire economie

- Cirkelstad regio 071:
  - * Community of Practice
  - * iCircl-radio

Regiomarketing

- Streek van verrassingen

Toelichting op programma 2020-2022

Jasmijn Bongers,

programmamanager Economie071:

'We zijn een dynamisch samenwerkingsverband. Met onze partners werken we aan het versterken van de regionale economie en het verbeteren van het ondernemersklimaat. Iedere partner draagt daaraan bij vanuit zijn eigen invalshoek. Ik vind het mooi om te zien dat het ons ook tijdens de coronacrisis is gelukt om aan concrete initiatieven te werken. Daar mogen we best trots op zijn!'

Concrete acties

Onze agenda werkt vanuit vijf pijlers waaraan we onze projecten toetsen. Het gaat om Economische structuurversterking, Ondernemerschap & Starters, Onderwijs & Arbeidsmarkt, Vestigingsklimaat en Regiomarketing. Kenmerkend van de aanpak van Economie071 is dat acties worden aangepast op actuele ontwikkelingen. De afgelopen periode was de coronacrisis en de impact hiervan op de economie bepalend voor het programma. Concreet zijn er acties ingezet op versterking van de thema's Human Capital, Digitalisering, Jong Ondernemerschap en Community building (versterken netwerk).

Drie lagen

Het schema geeft het activiteitenprogramma weer. De samenwerking is een dynamisch geheel. Er blijft ruimte voor gesprek, aanpassing en toevoeging aan het programma. Het programma van Economie071 laat zich indelen in drie lagen:

1. Community-ontwikkeling door economische kennisontwikkeling en -deling over de regio en het stimuleren van netwerkvorming rondom ondernemerschap op schaal van de regio.
2. Langlopende structuurversterkende projecten die uit de fase van regionale visievorming zijn en waarvan de uitvoering regionaal wordt vormgegeven.
3. De projecten: zowel actief (zelf ontwikkelen van nieuwe projecten) als volgend (volgen en actief ondersteunen van initiatieven anderen).

Gesprek en bijsturing

In het schema zijn de lopende projecten weergegeven. In deze uitgave wordt de stand van zaken van deze lopende projecten beschreven. De projectkaarten bieden alle partners van Economie071 een overzicht en gelegenheid tot gesprek en mogelijkheid op bijsturing op het programma. Daarnaast is dit een goed moment om vooruit te kijken.

Regio-effect

Uit onderzoek blijkt dat regionale groei sterk afhankelijk is van specifieke regionale omstandigheden. Voorbeelden zijn de voordelen die bedrijven ontleen aan de nabijheid van kennisinstellingen, de kwaliteit van de beroepsbevolking, het gunstige leefklimaat en een goede bereikbaarheid. Andersom, als deze zaken niet op orde zijn, kunnen ze de groei van de regio remmen. Het effect van deze regionale omstandigheden op de economie is het zogeheten regio-effect.

Kennisvalorisatie

De 071-regio heeft relatief gunstige regio-omstandigheden, zo blijkt ook uit de corona rapportages van Blaauwberg. De vraag is welke regio-kenmerken we nog verder zouden moeten en kunnen versterken. Kennisvalorisatie is hierbij voor ons een belangrijk aandachtspunt. We hebben relatief weinig starters. Het vinden van de juiste interventie begint bij de vraag wat er wordt gemist op dit thema vanuit de eigen organisatie. Het gesprek voeren over dit thema is waar we ons op richten in de tweede helft van dit jaar.

Buurtregio's

Daarnaast willen we daar waar mogelijk krachten bundelen en samenwerken met onze buurtregio's. Ook hierbij moeten we starten met een inventarisatie vanuit de eigen organisaties waar nut en noodzaak wordt gevoeld en kansen kunnen worden benut. Ook dit thema zal in de tweede helft van dit jaar onderwerp zijn van gesprek.

Adviseur Rob Manders,
bureau Blaauwberg:

‘Het economische seizoen 2020-2021 is een emotionele rollercoaster geweest. Hoogte en dieptepunten wisselden elkaar in snel tempo af. De paniek van voorjaar 2020 is nu weggeëbd. De voorspelde crisis van historische proporties is uitgebleven. Het snelle vaccinatietempo van nu leidt weer tot nieuw optimisme. Het einde van de crisis wordt voorzichtig al gepredikt. Dat vraagt om visie en het maken van keuzes.’

Het landelijke beeld van de economie: een emotionele rollercoaster

De rampspoedberichten van 2020 staan in sterk contrast tot de nieuwe jubelstemming in 2021. Het debat wordt buitengewoon emotioneel gevoerd aan de hand van economische dagkoersen. Dat staat in sterk contrast met de ervaringen in de 071 regio. Een regio die groot is geworden door langjarig te investeren in kennis, onderwijs en het medisch-farmaceutische cluster. En met de Index071 zijn we bovendien in staat de effecten van die lange termijninvestering op evenwichtige manier te volgen. De werkelijke effecten van de pandemie lijken ook meer afhankelijk van die structuurfactoren. Het opleidingsniveau

van de beroepsbevolking, de schuldposities van bedrijven, het investeringsvermogen, het jonge arbeidspotentieel, de (technische) kwalificaties van mensen en aansluiting van diploma's op de beroepenmarkt en de sectorstructuur.

En om de landelijke jubelstemming weer wat te temperen: twee bepalende factoren staan er nog steeds niet rooskleurig voor.

1. Het kennisniveau van jonge mensen heeft een knauw gekregen. De VN acht het bewezen dat één jaar kwalificatiewinst, iedereen een jaar langer naar school, gelijk staat aan een procent extra duurzame economische groei. Je kunt het ook andersom beredeneren. Een jaar tot ander-

half jaar lang gebroken onderwijsroosters, gebrek aan fysieke scholingsmomenten en uitval van stages betekent kwalificatieverlies en daarmee minder economische groei.

2. Bedrijven, instellingen en overheden hebben grote schuldposities opgebouwd. De signalen wijzen erop dat er onderling een zekere coulance zal worden betracht bij de afbetaling van die schulden. Maar de rekening zal vroeg of laat moeten worden betaald. Dan gaat het onder meer over de grote belastingschulden. Die schuldpositie zal het investeringsvermogen van bedrijven, instellingen en overheden nog geruime tijd parten spelen.

Het regionale beeld: de coronarapportages en de veerkrachtindex

Economie071 heeft zich in deze onstuimige periode laten bijstaan door Blaauwberg om grip te krijgen op de staat van de regio-economie. Wat zijn de acute crisiseffecten, hoe 'hard' wordt 071 geraakt, welke economische trends worden door de crisis versneld, hoe veerkrachtig is 071, kunnen we ons herpakken en hoe zou dat herstel eruit kunnen zien?

Deze en andere vragen hebben we in de volgende serie rapporten beantwoord.

- In de eerste coronarapportage (april 2020) stonden we stil bij de directe crisiseffecten. We becijferden dat bijna 20% van de regio-economie acuut was stilgevallen. Een ruime 52% van de werkgelegenheid is economisch meer weerbaar. In vergelijkend perspectief is de 071 regio daarmee één van de meer weerbare regio's van het land gebleken.
- In de tweede coronarapportage (juni 2020) verfijsden we de sectorale analyses, signaleerden we de trends die

door crisis versneld worden en beschreven de periode van crisisdynamiek die het mkb te wachten staat. Voor het bestuurlijk overleg is aansluitend een discussienotitie opgemaakt om het gesprek over de toekomstige agenda van Economie071 goed te voeren.

- In het voorjaar van 2021 maakten we de notitie Veerkracht en Leiderschap. In het hart van die notitie maken we een veerkrachtindex op. Daarbij vergelijken we 071 cijfermatig met de andere regio's op enkele structuurkenmerken. De analyse is dat 071 weliswaar een veerkrachtige regio is, maar dat de regio minder scoort op de factor ondernemerschap en werkgelegenheid.

De Index071: publicatie medio zomer

De veerkrachtindex was voorzien als 'special' bij de nieuwe editie van de Index071. In de voorgaande jaargangen hebben we de Index in het vroege voorjaar kunnen uitbrengen. Dit jaar zit er vertraging op de lijn. Voor een aantal bepalende parameters (werkgelegenheid, aantal bedrijven) zijn nog geen cijfers bekend. Dat heeft direct te

maken met de pandemie. De bronbestanden melden dat de reguliere enquêtering van bedrijven, die nodig is voor het verkrijgen van de cijfers, door de lockdowns is verstoord. De verwachting is dat de cijfers nog even op zich laten wachten. Het heeft weinig zin de Index op te maken zonder deze cruciale getallen. We verwachten de Index medio deze zomer te kunnen publiceren.

We bereidden ons in 2020 voor op een negatief resultaat voor aankomende jaargang. Dat zou echter wel eens kunnen meevallen. Ja, de bezoekerseconomie wordt flink geraakt. En ja, de stagemarkt is lange tijd ontregeld geweest. Maar daar staan tekenen van weerbaarheid en veerkracht tegenover. De arbeidsmarkt is relatief robuust gebleken met een beperkte stijging van de werkloosheid. Meer studenten dan ooit hebben zich aangemeld voor een hoger onderwijsstudie. Zelfs het aantal internationale studenten blijft onverminderd stijgen. En ook de intrede van expats beweegt zich langzaam terug naar het pré-crisisniveau. Voor 071 komt daar de bonus van het robuuste en kennisintensieve medische cluster nog eens bij. Een lichte groei van de Index is kortom niet uitgesloten.

Versterken communicatie in de periode 2021 – 2022

Joke Busschots,

communicatieadviseur Economie071:

‘De communicatiestrategie van Economie071 is gericht op relaties bouwen en onderhouden, op verbinden en samenwerken. Hier hebben alle betrokkenen een rol in, want iedereen communiceert. We zeggen dan ook vaak: ‘Economie071, dat ben je zelf’. Om die communicatierol nog beter in te vullen gaan we daar de komende tijd extra aandacht aan besteden’.

In de komende periode van ons convenant willen we afspraken weer oprfrissen en gaan we een aantal nieuwe stappen zetten. We beginnen eerst met drie vragen die horen bij een goede strategie.

1. Wat zijn in onze samenwerking de kaders op gebied van communicatie?

Onze samenwerking van 15 partners vraagt om duidelijke communicatiekaders, omdat anders de samenhang niet wordt gezien en ook niet wordt benut. Het kader moet echter geen keurslijf zijn. We werken daarom met een herkenbaar logo als sterkste troef. Organisaties ‘gaan op’ in dit logo. We communiceren met één gemeenschappelijk logo. In al onze uitingen zijn we op die manier herkenbaar. Verder komt alle communicatie op een centraal punt bij elkaar: onze website. We communiceren met de pers ook

vanuit een centraal punt. Deze afspraken zorgen voor duidelijkheid richting onze relaties, zorgen voor verbinding en geven in zekere mate ook vertrouwen. De kaders staan in een aparte memo uitgebreid beschreven en worden bij elk project bij de projectleider bekend gemaakt.

2. Hoe brengen we focus aan?

De inzet van onze communicatie richt zich tot eind 2022 met name op de gekozen focus: Human Capital, Digitalisering en Jong Ondernemerschap. Over deze thema’s communiceren we zelf regelmatig en we maken de connectie met organisaties die bij deze focus passen of hier kennis over delen. Op social media zenden we niet alleen, we zoeken ook het contact door te reageren of berichten te delen. Daarnaast blijven de langlopende pro-

jecten (retail en bedrijventerreinen), de activiteiten voor kennisontwikkeling en -deling, de projecten waarin we volgend zijn (circulaire economie, duurzame mobiliteit en regiomarketing) en netwerkvorming centraal staan.

3. Hoe organiseren we onze communicatie op de beste manier?

Communicatie is een gezamenlijke verantwoordelijkheid, ondersteund door de communicatieadviseur. Projectleiders en bestuurders kunnen rekenen op advies en begeleiding. Daarnaast wordt een middelenmix ingezet en onderhouden. Voor maximaal resultaat dragen alle betrokkenen actief bij. Dat kan variëren van het uitdragen van de samenwerking in overleggen tot het mee communiceren over voortgang en behaalde resultaten. Hiervoor is

vanuit Economie071 contact met communicatieadviseurs van alle partners, maar het gaat ook om houding en gedrag van bestuurders, beleidsmedewerkers, projectleiders en projectbetrokkenen.

Positionering

In 2021-2022 willen we extra aandacht geven aan de positionering van onze samenwerking. Doel is gekend en herkend te worden als betrouwbare samenwerkings- en kennispartner. Bestuur en de bestuurders van Economie071 worden voorzien van een persoonlijk advies over hoe zij kunnen bijdragen aan die positionering. Projectleiders en werkgroepen worden voorzien van een communicatiekader zodat de structuur waarmee we werken duidelijk is. Politieke partijen voorzien we van input voor hun verkiezingsprogramma’s.

Stijl van organiseren versus communicatie

Naast de positionering die we nastreven heeft onze stijl van organiseren ook effect op onze communicatie en hoe we overkomen. We zijn een organisatie die interactief is, gericht op consensus. Voor communicatie vertaalt zich dat in het organiseren van bijeenkomsten en dialogen. Kennis en ideeën delen staat vaak centraal.

Daarnaast zijn we een lerende organisatie waarbij de stijl van communiceren situationeel is, uitgaande van de behoefte van de ander. Het gaat om ondersteuning op maat van communicatieprocessen om de in- en externe communicatie goed te laten verlopen en te komen tot (gedragen) resultaat. Dit vraagt om het bevorderen van een goede sfeer en om het luisteren en analyseren van wat er in onze omgeving gebeurt (de buitenwereld binnenhalen).

Bij een lerende organisatie lopen organisatie en communicatie door elkaar heen. Communicatie is vaak in de lead in het leerproces. De functie van communicatie is dan om organisatie en beleid tot stand te brengen, beslissingen te nemen en die vervolgens goed uit te voeren via projecten. De kracht van communicatie zit voor in het proces, waarbij iedereen een rol heeft. Vaak wordt in lerende organisaties daarom ook wel gezegd dat communicatie van iedereen is, je bent er zelf verantwoordelijk voor omdat het zo verweven is met de samenwerkingsstijl. Het vraagt om flexibiliteit, regelmatig overleg over hoe dingen gaan en bijstelling.

Platform Ondernemen in regio 071

Door de maatregelen rondom het coronavirus zijn we helemaal gewend geraakt aan online bijeenkomsten. Dit gaan we verder professionaliseren door middel van een online platform. Dit platform economie071.live wordt de standaard omgeving voor onze digitale en hybride events.

- Het platform draagt bij aan het realiseren van onze (project)doelstellingen, aan netwerkvorming en community building.
- We bieden onze projecten en partners hiermee een moderne en professionele communicatietool.
- We realiseren meer impact door de mogelijkheden van online deelname en later terugkijken.
- Het platform vormt ook de thuisbasis van ‘ondernemen in 071’, de nieuwe naam van Ondernemersdag071.
- Het platform is technisch in beheer bij Economie071. Voor event- en locatiekosten tbv van uitzending, kunnen de partners van Economie071 zelf een leverancier selecteren.
- Voor gebruik door partners geldt de afspraak dat de evenementen moeten passen bij de doelstellingen

(moeten bijdragen aan de pijlers) van ons programma. De naam economie071.live is daarbij al een eerste toets: past het evenement bij die naam? Dan is het vaak ook passend bij onze doelstellingen.

Podcast Index071

Omdat we vanuit onze agenda veel kennis kunnen delen over onze regionale economie, gaan we een podcast-serie starten over Index071, de coronarapportages en de veerkrachtindex. Het gaat om een serie van 6 tot 8 afleveringen van ieder 15 tot 20 minuten. Doel is om op een laagdrempelige manier mensen te informeren over de cijfers en achtergronden van de economie in de Leidse regio. We nemen de luisteraar mee in wat dit voor onze regio betekent en hoe we hier met onze projecten op inspelen. Met name de beleidsmedewerkers van onze partnerorganisaties zien we als de belangrijkste doelgroep. Daarnaast is de podcast interessant voor bestuurders, beslissers en politieke partijen die schrijven aan hun verkiezingsprogramma’s.

Projectkaart

Ondernemen in 071

Marloes Honsbeek,
adviseur evenementen:

‘Ondernemersdag071 is de fysieke en virtuele ondernemers community in de 071-regio waar ondernemers inspiratie, kennis en netwerk halen en brengen. Vanwege de coronacrisis hebben we de bijeenkomsten digitaal aangeboden. Dat was helemaal nieuw, maar bleek een goede manier om met ondernemers in contact te blijven. We gaan dit nu verder ontwikkelen en aanbieden onder de nieuwe naam Ondernemen in 071.’

Online talkshow

In 2020 zijn we vanwege de coronapandemie gestart met online uitzendingen in de vorm van een interactieve talkshow. Inmiddels zijn er een zestal georganiseerd met gemiddeld zo'n 200 (terug)kijkers per keer. Een hoog resultaat, dat aansluit bij een behoefte aan kennis en informatie in en uit de regio. De uitzendingen kwamen steeds vanuit een locatie die aansloot bij de onderwerpen en gastsprekers. Het format is: voor en door ondernemers: inspireren, leren van elkaar en het laten zien van concrete kansen. Ook het beiden van perspectief in tijden van corona stond centraal.

Verbinden

Bij het samenstellen van het inhoudelijke programma staat vanuit Economie071 ook het doel centraal om onder-

nemerschap te verbinden met onderwijs (kennis) en overheid. Belangrijke thema's als digitalisering, innovatie, verduurzaming/circulariteit en marketing/sales in combinatie met de actualiteit, een corona update en facts & figures van de regio (input vanuit RaboResearch, VNO-NCW en Economie071) werden per uitzending behandeld. Specifiek zijn in de zes online uitzendingen aan bod gekomen: Veilig werkklimaat, Veerkracht, (week van) de ondernemer, Kansen in de regio, Vrijtjidssector en creatief ondernemerschap.

Onderhouden

Terugkijkend is het verloop van de pandemie uitgangspunt geweest voor de invulling van de online opzet. We zijn in staat geweest het regionaal ondernemersnetwerk in stand te houden via enkel online aanbod. We hebben nu erva-

ring opgedaan met zowel het opbouwen van het fysieke netwerk, als het digitale netwerk.

Ondernemen in 071

In het najaar van 2021 werken we verder aan de doelstelling in een nieuwe vorm en met een aangepaste naam. We gaan hybride bijeenkomsten houden (een combinatie van fysiek in kleine groepen en online) onder de noemer: Ondernemen in 071.

Het online platform economie071.live dat Economie071 gaat inzetten voor (online) bijeenkomsten wordt ingezet voor Ondernemen in 071. Doel is om ondernemers op een professionele manier dichterbij elkaar te brengen via dit platform in combinatie met kleine fysieke bijeenkomsten. De online omgeving biedt de mogelijkheid om in kleine

Categorie: netwerkvorming

groepjes verdieping aan te bieden op een thema of met elkaar online in gesprek te gaan. In het najaar van 2021 wordt gestart met de eerste bijeenkomst nieuwe stijl. Ook voor 2022 staan een aantal hybride bijeenkomsten op de planning. De verbinding tussen ondernemers, kennisinstellingen en gemeenten, elkaar informeren en versterken, komt in alle bijeenkomsten terug. De drie onderwerpen die voor het najaar van 2021 centraal staan zijn: digitalisering, jong ondernemerschap en human capital.

Successen en uitdagingen

Het succes van de online bijeenkomsten vasthouden is de uitdaging voor het vervolg van 2021 en 2022. Met het online platform in combinatie met fysieke bijeenkomsten geloven wij hier de juiste keuze in te maken. Het 'nieuwe normaal' gaat nog veel uitdagingen brengen. De trend die is gezet bij de online bijeenkomsten door landelijke actuele onderwerpen door te vertalen naar regionale concrete voorbeelden en waar mogelijk handvatten te bieden, zet-

ten we door in kleine online bijeenkomsten via het platform naar grotere hybride bijeenkomsten met fysieke deelnemers. De juiste balans vinden is de grootste uitdaging, maar wij hebben er alle vertrouwen in dat dit in samenwerking met alle partners en betrokkenen gaat slagen!

Aanleiding

Het versterken van het ondernemersklimaat in de 071-regio (Leiden, Leiderdorp, Oegstgeest, Voorschoten, Zoeterwoude en Katwijk) door regionale samenwerking en verbinding te creëren tijdens de bijeenkomsten. De Ondernemersdag071 is gestart als gezamenlijk initiatief van Rabobank Leiden-Katwijk en Economie071 in samenwerking met de regionale ondernemersverenigingen. Er zijn tot en met 2019, een zestal fysieke bijeenkomsten georganiseerd, met totaal zo'n 1500 deelnemers.

Projectstructuur

Mogelijk gemaakt door: Economie071 en Rabobank Leiden - Katwijk.
Initiatief van ondernemersverenigingen uit Katwijk, Leiden, Leiderdorp, Oegstgeest, Voorschoten en Zoeterwoude, VNO-NCW Bedrijfsleven Rijnland.
Redactieraad: Marius Hovius (Rabobank), Martijn van Pelt (VNO-NCW, Economie071) en Jasmijn Bongers, programamanager Economie071.
Werkgroep: Rabobank, Economie071, Marloes&Co.
Partners: Beeldr, Into Business, Marloes&Co, Unity.nu

Maikel Bode,

projectleider vanuit de gemeente Katwijk:

‘Met de vaststelling van de regionale strategie bedrijventerreinen hebben we met elkaar afgesproken dat er voldoende ruimte in de Leidse regio blijft voor bedrijvigheid. Hierdoor blijft onze regio niet alleen een goede woonplek, maar ook een regio met voldoende ruimte om te ondernemen en te werken. In het uitvoeringsplan gaan we hiermee concreet verder zodat de afgesproken doelen in de strategie bereikt worden en we een goede mix behouden van wonen en werken in onze regio.’

Wat is er het afgelopen half jaar gebeurd?

Het afgelopen half jaar is gewerkt aan de vertaalslag van de eerder vastgestelde ruimtelijke strategie voor bedrijventerreinen van de Economie071-gemeenten naar een uitvoeringsplan. Ook deze keer hebben gemeenten en een afvaardiging van het georganiseerd bedrijfsleven uit de regio hier samen aan gewerkt. Het uitvoeringsplan geeft concreet aan wat we als regio gaan doen om de doelstellingen uit de strategie te bereiken, wie daarvoor verantwoordelijk is en hoe we dat organiseren.

Welke stappen volgen?

In juni 2021 heeft de projectboard Economie071 het uitvoeringsplan vastgesteld. In het uitvoeringsplan worden afspraken gemaakt over de wijze van operationaliseren, aanjagen, coördineren en faciliteren van de uitvoering van

de afspraken. Een belangrijk onderdeel van het uitvoeringsplan betreft de inzet van een zogenoemde onafhankelijke regisseur. Deze krijgt als kerntaak ervoor te zorgen dat er voldoende ruimte blijft om te ondernemen op bedrijventerreinen in de regio. Na het vaststellen van het uitvoeringsplan wordt gestart met het werven van deze regisseur. Het is de bedoeling hem of haar voor minimaal twee jaar in te zetten. Voor de werving wordt gebruik gemaakt van een daarvoor opgezet functieprofiel. Hierin worden verantwoordelijkheden, taken, bevoegdheden, plek binnen de organisatie, competenties en profiel beschreven.

Het uitvoeringsplan gaat verder in op de bijdrage in de kosten van compenserend bedrijventerrein. In de bedrijventerreinenstrategie is een ruimtelijke compensatieplicht opgenomen bij transformatie van bestaande bedrijventer-

reinen. Wanneer het niet mogelijk is om dit binnen de gemeente te realiseren, kan het ook binnen één van de andere 071-gemeenten worden gerealiseerd. Op dit punt zijn Leiden en Katwijk aan de slag gegaan met een concreet uitvoeringsproject dat medio 2021 uitmondt in een bestuursovereenkomst.

Verder wordt aandacht besteed aan kwaliteitsverbetering en verduurzaming van bestaande bedrijventerreinen. Medio 2021 is ook op dit onderwerp een uitvoeringsproject gestart in de vorm van een challenge waarin vier gemeenten met een bedrijventerrein participeren.

Bestuursovereenkomst

De gemeenten Leiden en Katwijk leggen in een bestuursovereenkomst afspraken vast over het compenseren van bruto 6,2 hectare bedrijventerrein, milieucategorie 3.1 en

3.2 als gevolg van transformatie van een drietal bedrijventerreinen in de gemeente Leiden. De gemeente Katwijk is voornemens bruto 6,2 hectare te compenseren op een van de Katwijkse bedrijventerreinen. In het kader van deze voorgenomen transformatie zal Katwijk de volgende stappen zetten:

1. uitvoeren verdiepend onderzoek naar de haalbaarheid;
2. opstellen nota van uitgangspunten en gebiedsplan;
3. opstellen gewijzigd bestemmings- of omgevingsplan.

Challenge

Medio 2021 wordt een voorstel ingediend voor een challenge herontwikkeling bedrijventerreinen. Daarbinnen kan ruimtelijke verdichting een rol spelen bij het 'meer haalbaar' maken van (de financiering van) de plannen.

Concreet vinden in de tweede helft van 2021 de volgende activiteiten plaats:

1. elkaar informeren over kansen voor herontwikkeling en afbakenen van kansenzones op een viertal bedrijventerreinen;
2. verkennen van kansenzones samen met ondernemers en experts van gemeenten en/of andere partijen;
3. toetsen van draagvlak (haalbaarheid) bij ondernemers en ontwikkelaars/beleggers;
4. opstellen business cases op hoofdlijnen;
5. kennisoverdracht naar ander locaties en andere gemeenten en regio's.

Centrale rol voor regionale stuurgroep

De partners van de gemeenten zijn nodig om de strategie ten uitvoer te brengen. De regionale stuurgroep bedrijven-

terreinen- waarin vertegenwoordigers van het bedrijfsleven zitting hebben - zal ook het komend jaar geregeld bijeen komen om de afspraken die in de strategie zijn opgenomen, te borgen en de voortgang te monitoren. De stuurgroep bedrijventerreinen is opdrachtgever voor de werkgroep en voor de aan te stellen regisseur.

Welke kostenstructuur wordt gehanteerd?

De gemeenten dragen financieel bij op basis van inwoneraantal. De inzet van eerder genoemde regisseur wordt gefinancierd uit het budget van Economie071. Mocht dit niet toereikend zijn, dan vindt verdere financiering door de gemeenten plaats, volgens de gebruikelijke verdeelsleutel.

De urgentie

Bedrijventerreinen zijn van belang voor een goed functionerende economie. Bedrijven zorgen voor zo'n 42.500 directe en 10.000 indirecte banen in de 071-regio. Dit is ruim een derde van de werkgelegenheid in onze regio. De beschikbaarheid van voldoende ruimte staat onder druk.

De opdracht

Het opstellen van een uitvoeringsplan behorend bij de bedrijventerreinenstrategie. Realisatie van relevante deelprojecten.

Projectstructuur

Bestuurlijk opdrachtgever: Jacco Knape, gemeente Katwijk
Ambtelijk opdrachtgever: Jasmijn Bongers, Economie071
Ambtelijk projectleider: Maikel Bode, gemeente Katwijk
Stuurgroep regionale bedrijventerreinenstrategie: wethouders gemeenten Katwijk, Leiden, Leiderdorp, Oegstgeest, Voorschoten, Zoeterwoude, VNO-NCW Rijnland, Leidse Koepel van Ondernemersverenigingen, de KOV en Ondernemersvereniging BSP.

Arjan Boersma,

projectleider vanuit de gemeente Leiderdorp:

‘Het sterker maken van de regionale winkelstructuur is een zaak van lange adem. Aanpassen van de eerder vastgestelde visie is daarom niet nodig. De evaluatie laat zien dat we moeten doorgaan op de ingeslagen weg, rekening houdend met de nieuwe economische omstandigheden. De gevolgen van de coronacrisis zullen daar ook zeker een rol in spelen.’

Evaluatie Retailvisie

Het sterker en toekomstbestendig maken van de winkelgebieden in de Leidse regio was de opdracht van Economie071 bij het opstellen van een regionale retailvisie. De visie is in 2016 vastgesteld in alle deelnemende gemeenten. In 2017 is gestart met de uitvoering. Daarvoor is een uitvoeringsplan opgesteld, met voor elk winkelgebied een actieplan, plan van aanpak of ontwikkelingsstrategie. Eind 2019 is gestart met een evaluatie. Ook is een plan opgesteld om in de toekomst de ontwikkelingen in de retail te blijven monitoren. Beide rapporten zijn in 2020 gereed gekomen en door de stuurgroep Retailvisie vastgesteld. De conclusies van de stuurgroep zijn door de colleges uit de 071-regio overgenomen. De colleges van de deelnemende gemeenten hebben de evaluatie van de Retailvisie vastgesteld en hebben de raden van de evalua-

tie kennis te laten nemen. Nadrukkelijk moet worden gesteld dat de evaluatie is uitgevoerd vóórdát de coronacrisis in Nederland uitbrak.

Retailmonitor071

Tegelijk met de evaluatie is de eerste Retailmonitor071 gepresenteerd. De monitor biedt een cijfermatig inzicht in de ontwikkelingen van de winkelgebieden. De monitor kan worden gezien als de ‘thermometer’ die in beeld brengt hoe de winkelgebieden ervoor staan. Besloten is om de Retailmonitor071 periodiek uit te brengen.

Coronacrisis

De evaluatie is uitgevoerd vóórdát de coronacrisis in Nederland uitbrak. Dat plaatst de resultaten en conclusies in een ander licht. Het maakt de uitdaging waar partijen

voor staan en het belang van samenwerking niet minder. In opdracht van Economie071 heeft Blauwberg twee rapporten uitgebracht waarin de economische gevolgen van de coronacrisis voor de Leidse regio worden behandeld.

Conclusies n.a.v. evaluatie Retailvisie

Naar aanleiding van de evaluatie heeft de stuurgroep het volgende geconcludeerd:

- Het opstellen van een nieuwe visie niet nodig is. De in de visie genoemde trends zijn grotendeels nog steeds relevant of nóg relevanter geworden. De bevindingen in het rapport over de trends en ontwikkelingen kunnen worden meegenomen in het vervolg.
- Bij voortzetting van de samenwerking kunnen we niet om de gevolgen van de coronacrisis heen. De effecten

- hiervan zullen de komende tijd voor een belangrijk deel de agenda bepalen van de Stuurgroep Retailvisie Leidse regio.
- Met de erkenning dat de uitvoering van de actieplannen vooral een lokale aangelegenheid is, zal bij de regionale samenwerking de nadruk liggen op kennisdelen en (waar nodig) onderlinge afstemming. Opgemerkt is dat bij voortzetting van de regionale activiteiten de nodige middelen beschikbaar moeten worden gesteld.

De colleges van de deelnemende gemeenten hebben deze conclusies overgenomen. Concreet betekent dit het volgende:

- Er wordt vooralsnog geen nieuwe visie opgesteld;
- Het overleg in de stuurgroep retailvisie wordt gehandhaafd waarbij het monitoren van de trends en kennisdelen centraal staat. De stuurgroep komt minimaal twee keer per jaar bijeen, te starten in het vierde kwartaal van 2021;
- Jaarlijks vindt er een retailmonitoring plaats door Blauwberg. Hierin worden de gevolgen van de coronacrisis en trends in het retail-landschap meegenomen;
- Naast het monitoren, kennisdelen en afstemmen worden kansen benut als die zich voordoen (sterker maken wat sterker is);
- Het afstemmen van initiatieven en het toetsen daarvan

- aan de retailvisie blijft plaatsvinden conform de afspraken uit de vastgestelde retailvisie.
- Er wordt een voorstel en dekking uitgewerkt voor de middelen die nodig zijn voor het vervolg, inclusief de jaarlijkse Retailmonitor;
  - In 2021 wordt gestart met het regionaal uitvoeren van het koopstromenonderzoek dat door de randstad provincies wordt geïnitieerd. In het eerste kwartaal van 2022 worden de resultaten hiervan besproken en meegenomen in de opdracht tot het uitvoeren van de Retailmonitor.

De opdracht

Het sterker en toekomstbestendig maken van de winkelgebieden in de Leidse regio.

Projectstructuur

Bestuurlijke opdrachtgever: Willem Joosten, gemeente Leiderdorp.
Ambtelijk opdrachtgever: Jasmijn Bongers, Economie071.
Ambtelijk projectleider: Arjan Boersma, gemeente Leiderdorp.

Projectboard Retailvisie: wethouders gemeenten, Koepel Leidse regio, Katwijkse Ondernemers Vereniging (KOV), Ondernemend Leiden.

Human Capital Actieplan 'Talent op Maat'

Citaat Joost Bruggeman,
projectleider vanuit mboRijnland:

'De pilot 'Talent op Maat' heeft alle stappen doorlopen om de kansen van matches op vaardigheden te toetsen. De coronacrisis heeft daarbij laten zien hoe kwetsbaar de werksituatie van mensen kan zijn. Het belang van vaardigheden om wendbaar te zijn op de arbeidsmarkt is daarmee nog duidelijker geworden. De vraag is nu hoe we het project kunnen verduurzamen. De zomermaanden worden gebruikt om tot een haalbare businesscase te komen bij voorkeur op de schaal van Holland – Rijnland.'

De uitdaging: matchen op skills en flexibel opleiden

De huidige arbeidsmarkt vraagt steeds meer om het inzetten van vaardigheden bij moeilijk in te vullen (technische) functies. Medewerkers met de juiste instelling en capaciteiten worden dan op de werkvloer verder opgeleid of volgen een cursus of training op maat. Uitgaande van deze situatie staan we voor de uitdaging om de kwalitatieve mismatch op te lossen door:

- skills te ontwikkelen die passen bij de veranderende arbeidsmarkt;
- skills sneller te bewijzen en
- skills altijd actueel inzichtelijk te hebben.

Focus van het project

De toenemende tekorten aan personeel in de sectoren Techniek en Hospitality in regio Leiden en Katwijk. Dat was

vóór de coronacrisis een belangrijk aandachtspunt. Tijdens de crisis hebben we verschuivingen gezien in vraag en aanbod, maar na de crisis zullen de oude tekorten weer volop aanwezig zijn.

In de pilot stond matchen op vaardigheden centraal. Iedereen (jong of oud, werkend of werkzoekend) kon via de website www.talentopmaat.nu een vaardighedenprofiel aanmaken. Dit profiel liet direct na het invullen een koppeling zien met openstaande (landelijke) vacatures die ook beschreven waren vanuit vaardigheden.

Met Talent op Maat willen we een bruikbare methode bieden voor regie op de eigen loopbaan. Door te kijken naar vaardigheden in plaats van naar diploma's alleen. Dit biedt voor deelnemers en werkgevers meer perspectief. Zo

hopen we de regionale economie te versterken door een match van vraag en aanbod die voor alle betrokkenen positief uitpakt.

Tijdelijk

De pilot is in juli 2020 gestart. De scope is daarbij gaandeweg deels veranderd als gevolg van de coronacrisis dat een drastische verandering van de arbeidsmarkt heeft veroorzaakt.

In juli is er een enquête onder technische bedrijven uitgezet om de vraag naar technisch personeel en daarbij behorende vaardigheden te inventariseren. Daar hebben 25 bedrijven op gereageerd. Met hen is contact geweest en zijn er afspraken gemaakt over deelname aan Talent op Maat.

Eind juli 2020 is de website www.talentopmaat.nu gelanceerd en zijn er tot 1 mei 600 accounts beschikbaar gesteld aan geïnteresseerden. Dat hadden er nog veel meer kunnen zijn, maar het projectbudget liet dat niet toe. Belangstellenden werden in de gelegenheid gesteld om een vaardighedenprofiel aan te maken en deze te matchen op landelijk online gepubliceerde 'verskillste' vacatures.

Nadat de vraag van technische werkgevers was geïnventariseerd, is in september gestart met gerichte werving van potentiële kandidaten met technische interesses en vaardigheden. Een aantal kandidaten uit deze zogenaamde Talentpool, zijn met ondersteuning van loopbaancoaches met succes voorgesteld aan werkgevers. Deze kandidaten konden direct starten met een leerwerkplek of tijdelijk contract.

Categorie: lopend project

Flexibele aanpak

Het project heeft zich steeds aangepast aan de veranderende arbeidsmarkt in de coronacrisis. Naast de tekortsector techniek kwam bijvoorbeeld ook de ondersteuning in beeld van mensen die afkomstig waren uit de horeca en die noodgedwongen op zoek moesten naar een andere functie. Ook de sector zorg werd betrokken vanwege de tekorten. Tenslotte is onderzocht of het project van toegevoegde waarde kon zijn voor bedrijven die werkzaam zijn in de energietransitie en zijn aangesloten bij het Duurzaam Bouwloket.

Positief gewaardeerd

Werkwijze en instrumentarium zijn door deelnemers, zowel kandidaten als bedrijven, positief gewaardeerd. Een kleine 40 kandidaten hebben werk gevonden, zijn door-

verwezen naar een opleiding, hebben een ontwikkeladvies aangeboden gekregen via Llokaal of zijn doorverwezen naar stakeholders zoals het Leerwerk Locket, Werkgeversservicepunt, Stage Nieuwe Stijl of Care2Care. Over de resultaten is een uitgebreide analyse beschikbaar.

Businesscase

De pilot heeft alle stappen van het matchingproces doorlopen. Van intake, coaching tot plaatsing bij een werkgever. De kleine schaal van de Leidse regio laat echter ook kleine cijfers zien qua resultaten. De projectboard ziet wel de potentie van Talent op Maat. Voorwaarde is schaalvergroting en een sluitende businesscase. Co-financiering van een aantal stakeholders is daarbij noodzakelijk voor verduurzaming. De zomermaanden worden gebruikt om die businesscase te maken met als vertrekpunt aan te sluiten

Aanleiding

- De veranderende arbeidsmarkt: Beroepen verdwijnen en nieuwe ontstaan. Technologische ontwikkelingen creëren nieuwe productie- en werkwijzen die om andere vaardigheden vragen.
- Leven Lang Ontwikkelen: De huidige arbeidsmarkt vraagt om een beroepsbevolking die zich met regelmaat bijschoolt en omschoolt. Zodat de kennis en vaardigheden blijven passen bij de veranderende vraag.
- Nieuw model matching noodzakelijk: Nu functioneert een verouderd model om kennis en vaardigheden (skills) te bewijzen. Mensen zitten jaren op school en ontvangen dan een diploma als (door iedereen erkend) bewijs van kennis en vaardigheden. Actuele (tijdens het werk of elders opgedane) skills zijn niet of nauwelijks in beeld.

- Andere wijze van matchen en makkelijker mee-ontwikkelen met de vraag: van werk naar werk binnen en buiten de sector.

Doelstelling Human Capital Actieplan

Ervoor zorgen dat er voldoende gekwalificeerde medewerkers zijn voor werkgevers in de regio. Oftewel het optimaal inzetten, opleiden en ondersteunen van het menselijk kapitaal in de regio Leiden en Katwijk voor een sterke arbeidsmarkt.

Gezamenlijk meer impact

Talent op Maat is een concept met een economische benadering. Het uitgangspunt is de veranderende vraag op de arbeidsmarkt. Alle gemeenten zien Human Capital als prioriteit. Hierbij is een goede samenwerking tussen

bij de coöperatie WIJZ. Zij werken met dezelfde doelstellingen, de systemen komen overeen en het biedt de schaalvergroting die noodzakelijk is. Het advies voor deelname aan de coöperatie is uitgewerkt in een apart voorstel.

Van essentieel belang is dat stakeholders / partners die betrokken zijn bij het vervolg van Talent op Maat de visie onderschrijven dat niet alle resultaten hard te meten zijn. Het feit dat mensen in beweging komen, inzicht willen krijgen in hun vaardigheden en op zoek zijn naar een baan of van baan willen switchen, geeft aan dat er behoefte bestaat aan een dergelijke vorm van (online) dienstverlening.

bedrijfsleven, onderwijs- en kennisinstellingen en overheid van groot belang. De juiste partners zitten aan tafel in Economie071 en gezamenlijk hebben we meer impact dan als individuele organisatie. Dit maakt het verschil in slagingskansen.

Projectstructuur

Bestuurlijk opdrachtgever: Stuurgroep Economie071
Bestuurlijk trekker: wethouder Paul de Bruijn, gemeente Voorschoten
Ambtelijk opdrachtgever: Jasmijn Bongers, Economie071
Projectleider: Joost Bruggeman, mboRijnland
Projectboard: Gemeenten Voorschoten, Katwijk, Leiden, Leiderdorp en Zoeterwoude, BV Leiden/Ondernemend Leiden en mboRijnland.

Projectkaart

Stagepact071

Citaat Marjan van Duijn, projectleider vanuit gemeente Leiden:
‘Voor een goed draaiende economie hebben we goed opgeleide mensen nodig. Als we daar nu niet in investeren, krijgen we dat als boemerangeffect terug. Het is dus niet alleen een maatschappelijke verantwoordelijkheid, maar ook belangrijk voor de economie: we willen talent behouden voor de regio. Het Stagepact071 zorgt hiervoor.’

Extra impuls

Na een rapportage die de stageproblematiek en aanbevelingen in kaart heeft gebracht, is in maart het Stagepact071 getekend. Vervolgens is er aansluiting gezocht bij de Samenwerkingsorganisatie Beroepsonderwijs Bedrijfsleven (SBB). Het SBB is verantwoordelijk voor de erkenning van stagebedrijven voor het mbo. Met haar expertise in de relatie tussen beroepsonderwijs en arbeidsmarkt een waardevolle partner. Op het vlak van mbo-stages zijn de activiteiten van het Stagepact erop gericht om, in samenspraak met het SBB, een extra impuls te geven aan de relatie tussen werkgevers en onderwijs.

Stagejager van start

Afgelopen mei is Cynthia Romijn begonnen als stagejager. Romijn koppelt studenten van de opleidingen met de grootste tekorten aan stagebedrijven. Bij bedrijven die al erkend leerbedrijf bij het SBB zijn, activeert zij stageplekken die nog onbenut zijn gebleven. Vanuit haar ervaring in zowel het onderwijs, als de uitzendbranche, weet zij precies waar de kansen en mogelijkheden liggen.

Stagebeurs

Op donderdag 2 september wordt er een eerste online stagebeurs georganiseerd. Bij deze stagebeurs leren stagebedrijf en student elkaar kennen en kunnen zij contact

leggen voor een vervolgesprek. Met deze stagebeurs willen wij studenten helpen om het schooljaar te beginnen met een zorgeloze start.

Verbeteren informatievoorziening

Van zowel het bedrijf als van de student wordt de zogenaamde klantreis in kaart gebracht. Zo moet duidelijk worden waar er hobbels zitten in het tot stand komen van een goede match tussen vraag en aanbod. Verbeteringen worden o.a. doorgevoerd op de websites van de onderwijsinstellingen.

Categorie: nieuw project

Tips and tricks

Aan stagebedrijven worden tips verstrekt over hoe een stage begeleid kan worden in coronatijd. De onderzoeken die het SBB heeft uitgevoerd, leveren de input voor deze tips. Daarnaast wordt bekeken hoe wij de samenwerkingsstructuren tussen onderwijs, bedrijfsleven en overheden kunnen versterken en vasthouden richting de toekomst. Dit komt met name in fase 2 van het project aan de orde.

Onderzoek

Een ander onderdeel in fase 2 is het onderzoek naar de

oorzaak van stagetekorten. Als thema komt daarin ook stagediscriminatie aan bod. Meer hierover volgt in een volgende uitgave van de projectkaarten.

Communicatie

Stagepact071 zet een extra stapje daar waar nodig. Dit wordt ook ondersteund door diverse extra inspanningen op gebied van communicatie met bedrijven en studenten. Als we met elkaar de schouders zetten onder deze uitdaging kunnen we studenten voorzien van een mooie stage en werkgevers voorzien van een waardevolle student.

Tijdslijn

Het project loopt in ieder geval tot eind 2021. Mogelijk iets langer.

Aanleiding

Voor studenten is het belangrijk om stages te volgen voor hun persoonlijke ontwikkeling, zich voor te bereiden op de arbeidsmarkt en hun welzijn. Het vinden van een stageplek is echter een uitdaging voor studenten op het MBO, HBO en WO. Vooral tijdens de corona-crisis is het vinden van een stageplek moeilijker. Daarom is de urgentie om stageplekken te creëren groot.

Uitgangspunt

We verbinden de lokale initiatieven voor een sterke regionale structuur. We zetten een stapje extra daar waar nodig.

Doelstelling Stagepact

Met het Stagepact071 slaan we als overheid, werkgevers en onderwijs- of kennisinstellingen de handen ineen voor het realiseren van voldoende stageplekken in het studiejaar 2021/2022 en daarna.

Projectstructuur

Bestuurlijk opdrachtgever: Stuurgroep Economie071
Bestuurlijke trekker: wethouder Yvonne van Delft, gemeente Leiden
Ambtelijk opdrachtgever: Jasmijn Bongers, Economie071
Projectleider: Marjan van Duijn (gemeente Leiden)

Projectboard: alle partners die aangesloten zijn bij Economie071, Samenwerkingsorgaan Holland Rijnland en Samenwerkingsorganisatie Beroepsonderwijs Bedrijfsleven.

Projectkaart

Projectkaart ICT Praktijk Academie

Jan de Laat,

rector ICT Praktijk Academie;

‘De ICT Praktijk Academie stelt zich ten doel om op praktische wijze mensen in te laten stromen in het ICT-vak op hbo-niveau. Met diverse bedrijven is goed contact en 7 studenten zijn nu als stagiair bij bedrijven aan de slag. Ons doel is om in 2021 weer nieuwe mensen, ook als zij-instromer, een mooie kans op perspectief in de ICT sector te bieden. Ook al zorgt de coronacrisis voor extra uitdagingen, hebben we er vertrouwen in dat in 2021/2022 een tweede klas kan starten.’

Terugblik op bereikte resultaten

In augustus 2020 is een fysieke open dag georganiseerd voor aankomende studenten in PLNT. Daar hebben circa 30 geïnteresseerde studenten zich gemeld, waarvan nu 7 mensen daadwerkelijk met de opleiding zijn gestart. Een student is tevens intermediair naar bedrijven in de Leidse regio en ondersteunt de projectleider, de heer De Laat. Wat betreft de voortgang van de studie zijn alle studenten in september bij elkaar geweest voor lessen in communicatie (wat binnen de omgeving van het stagebedrijf van groot belang is) en studievaardigheden (ten behoeve van het studietraject zelf). In oktober en november zijn nog fysiek de lessen in het kader van de bootcamp (full time)

verzorgd zodat de studenten met voldoende bagage aan hun studie-stage traject konden beginnen. Inmiddels zijn de eerste 4 vakken gegeven, te weten IT-development, IT-infrastructuur, IT-architectuur en Testmanagement. De studenten ervaren het als een intensief maar erg leerzaam traject.

Welke stappen volgen

Met de opleiding van de bestaande groep gaat de ICT Praktijk Academie door. Voor het werven van nieuwe studenten is reeds een online open dag georganiseerd waarvoor de bijdragen van studenten, bedrijven, onderwijsgevenden op de website van de ICT Praktijk Academie zijn

gezet. Mede door het online karakter van de open dag zijn er nog niet heel veel aanmeldingen geweest. Bovendien blijkt het lastig om nu reeds bedrijven te interesseren om vanaf december studenten een stageplaats aan te bieden. Daarom is de ICT Praktijk Academie voornemens om aankomende augustus opnieuw een fysieke open dag te organiseren. Daarna zal met de nieuwe groep studenten een kennismakingsgesprek worden georganiseerd en zal voor allemaal een stagebedrijf worden gezocht. Bij voorkeur in goed en intensief overleg met Economie071.

Welke kostenstructuur hanteer je?

Voor de start van de ICT Praktijk Academie in de regio

Categorie: lopend project

Leiden is in het najaar van 2020 door de Provincie Zuid Holland, via de Human Capital Agenda € 25.000,- ter beschikking gesteld en door Economie071 als co-financiering € 15.000,-. Dat geld is bedoeld voor de dekking van een deel van de personele kosten. De overige kosten, zoals voor de open dag, aanpassing website etc. worden door de ICT Praktijk Academie zelf vergoed.

Hoe kunnen partners het project versterken?

Allereerst heeft de ICT Praktijk Academie een stevigere verankering nodig binnen het bedrijfsleven van regio Leiden. De voorzitter van Economie071 en de mensen hebben zich zeer ingezet om het initiatief te ondersteunen,

zonder wie de lancering van dit initiatief niet mogelijk was geweest. Maar de deelname van meer bedrijven is een belangrijke randvoorwaarde om een verdere groei door te gaan maken. En behalve de concrete deelname van bedrijven, en introductie bij bedrijven door partners, zou een versterking van de marketing kunnen helpen, bijvoorbeeld door enkele studenten uit de regio Leiden die nu deelnemen te laten spreken op een bijeenkomst van ICT ondernemers in de regio.

Welke kansen en risico's zijn er?

De kans is er dat in het aankomend studiejaar een volledige klas in regio Leiden kan starten en in de jaren daarna

natuurlijk meerdere klassen. Dat zou betekenen dat er een significant aantal extra studenten voor de ICT sector kiezen (want de studenten van de ICT Praktijk Academie zijn in het algemeen mensen die anders niet in de sector terecht zouden zijn gekomen). Het risico is met name dat er onvoldoende bedrijven mee gaan doen waardoor er mogelijk onvoldoende plaatsen bij bedrijven beschikbaar zijn en het project ICT Praktijk Academie minder zal doorgroeien.

De urgentie

Het bedrijfsleven in regio Leiden heeft dringend behoefte aan praktisch opgeleid ict-personeel. Via de ICT Praktijk Academie wordt hierin voorzien via maatwerk.

De opdracht

Creëer een doorlopende leerlijn van mbo naar hbo via de ICT Praktijk Academie. Bedrijven worden hierbij nadrukkelijk betrokken door het aanbieden van stageplaatsen. Met elkaar vormen de bedrijven de basis voor een learning community op gebied van ICT.

Doelstelling

Het doel van de ICT Praktijk Academie is om meer mensen te laten instromen in een werkkring in de ICT-sector. Daartoe is een degelijke hbo-opleiding van steeds meer betekenis. Niet iedereen is echter geschikt voor het reguliere onderwijs: onze studenten hebben veelal moeite met een focus op de theorie en zoeken een mogelijkheid om praktijkervaring met studeren te combineren. Op mbo-niveau bestaat dit onder de noemer 'BBL-traject'. Wij hebben een vergelijkbaar initiatief genomen op hbo-niveau. In beide gevallen wordt een programma geboden dat

bestaat uit 1 dag per week les en 4 dagen per week praktijkervaring middels een stage.

MKB deal 071 – aanjagen digitalisering in het brede MKB

Steef Löwik,

projectleider vanuit gemeente Leiden:

‘Met een MKB-deal voor de Economie071 regio willen we bijdragen aan het versterken van de toekomstbestendigheid van het brede MKB in onze regio. Via bewustwording, inspiratie en activiteiten. Zo willen we de toepassing van digitale technologieën in het regionale MKB versnellen en de digitale capaciteiten van de ondernemers en werknemers vergroten.’

De aanleiding

De coronacrisis heeft de digitalisering van de samenleving in een stroomversnelling gebracht. Wat nu gewone handelingen zijn, zoals online boodschappen doen, met je telefoon betalen, was enkele jaren geleden nog toekomstmu-ziek. In hoog tempo landen deze ontwikkelingen in alle sectoren en heeft daarmee impact op iedereen. En dus ook op ondernemers in het MKB. Waar we zien dat digitalisering nieuwe kansen biedt voor ondernemers om efficiënt en vernieuwend te ondernemen, zien we ook dat het MKB ondernemers voor nieuwe uitdagingen stelt. Dit doordat digitalisering de productie en dienstverlening, communicatie en maatschappelijke processen niet altijd eenvoudiger, sneller, goedkoper, makkelijker of beter maakt, maar soms ook ingewikkelder of problematischer. Ondernemers moeten soms hun verdienmodel opnieuw uitvinden, markten worden opgeschud door nieuwe concurrenten die wereldwijd actief zijn op digitale platforms en het digitale werken vraagt om steeds betere digitale en

veilige systemen om de gelijk opgaande cybercriminaliteit ook tegen te gaan. Vraagstukken waar MKB ondernemers, en meer in het bijzonder het brede MKB (het ‘peloton’), veelal mee worstelen omdat ze vaak niet over de benodigde kennis, vaardigheden en financiële middelen beschikken. In de Economie071 regio herkennen we dat beeld en zien we dat met name het klein bedrijf (2 tot 50 medewerkers) nog onvoldoende weet te anticiperen op de nieuwe ontwikkelingen en bedreigingen die digitalisering met zich mee brengt.

MKB-deal voor 071-regio

Om MKB-ondernemers in de Economie071 regio te ondersteunen met digitaliseringsvraagstukken, zien de partijen in Economie071 kansen in het sluiten van een MKB-deal met de provincie Zuid-Holland. Het is daarom dat nu toegewerkt wordt naar het aanvragen van een MKB-deal, met de volgende gezamenlijk bepaalde kaders en uitgangspunten:

- de focus van de MKB-deal voor de Economie071 regio moet liggen op ‘digitalisering’, maar we willen deze kans tevens benutten om ‘nieuwe kennis en innovatie’ en ‘netwerkvorming’ te stimuleren binnen het MKB in de regio;
- de voornaamste doelgroep waar de MKB-deal zich op richt is het brede MKB, met een specifieke focus op het klein bedrijf met een omvang van 2 tot 50 werknemers;
- in de uitvoering dient aandacht te zijn voor de diversiteit van het brede MKB in onze regio en de specifieke vragen die individuele ondernemers hebben;
- de MKB-deal voor de 071-regio moet zich richten op het bewustmaken, informeren, inspireren en activeren van het brede MKB, waardoor ze daadwerkelijk met digitaliseringsvraagstukken aan de slag gaan;
- in de uitvoering staat samenwerking centraal, waarbij het de wens is om aansluiting te zoeken op bestaande initiatieven.

Ambities MKB-deal 071-regio

Met de MKB-deal voor de Economie071 regio hebben de betrokken partners de ambitie om:

- het bewustzijn te vergroten van de kansen die digitalisering biedt voor MKB ondernemers in de 071-regio;
- digitalisering(trajecten) in het MKB in de 071-regio te versnellen en bijhorende investeringen uit te lokken;
- onder MKB-ondernemers kennis en ervaringen te delen over digitaliseringstrajecten;
- het vergroten van de digitale capaciteiten van MKB ondernemers en hun personeel;
- zoveel mogelijk experts en expertbedrijven uit de 071-regio te betrekken bij de uitvoering van de MKB-deal, om niet alleen deze ondernemers mee te laten

Categorie: initiatieffase

profiteren van dit initiatief, maar zodoende ook een meer blijvend karakter te geven aan deze impuls doordat ze nadrukkelijker in contact komen met digitaliseringsvraagstukken van collega ondernemers in de 071-regio;

- daar waar mogelijk de kennis- en onderwijsinstellingen in de regio te betrekken bij de uitvoering van de MKB deal, om waar mogelijk studenten zo ook praktijkgericht kennis laten maken met digitaliseringvraagstukken van MKB bedrijven in de Economie071 regio;
- de verbinding zoeken met andere projecten binnen Economie071, in het bijzonder ‘het Stagepact’.

Aanpak

Om de genoemde ambities te bereiken voorzien we dat we een diverse set aan activiteiten moeten ondernemen en thema’s moeten aansnijden, om daarmee aan te sluiten bij de vraag en het kennisniveau van de MKB-ondernemers in de regio. We hanteren een proces van bewustwording,

inspiratie en activatie met per fase bijpassende activiteiten.

Planning

Om te komen tot een MKB-deal met de provincie Zuid-Holland dienen de partijen allereerst gezamenlijke een intentieverklaring te ondertekenen voor 14 juni 2021. Hierin

geven partijen aan voornemens te zijn een aanvraag te doen voor een MKB deal. De stap daarna is de indiening van de aanvraag, waarvoor een projectplan en sluitende begroting dient te worden aangeleverd. Mocht de aanvraag worden toegekend worden, dan willen we in september 2021 starten met een doorlooptijd tot eind december 2022.

Bewustwording & informeren

- Kennis- en informatiebijeenkomsten
- Netwerkevents
- Digiscan

Inspireren & Informeren

- Inspiratiesessies & werkbezoeken
- Verdiepingsworkshops
- Ondernemerscoaches

Activeren

- Vouchers
- Matchmaking met experts/ expertbedrijven

MKB-deal provincie Zuid-Holland

De provincie Zuid Holland is, in navolging van de nationale regeling, dit jaar gestart met het sluiten van zogenaamde MKB-deals. Dit zijn bestuurlijke afspraken met regio’s waarmee invulling wordt gegeven aan een gezamenlijke ambitie en inspanningen die het MKB-ecosysteem moeten versterken. Voorwaarde van een regionale MKB-deal is dat de MKB vraag centraal staat en een samenwerking moet bestaan uit ten minste vijf partijen, waaronder drie Zuid-Hollandse gemeente, één ondernemersorganisatie en de provincie Zuid-Holland. De gezamenlijke partijen

dienen voor de voorziene plannen zelf 50% cofinanciering in te brengen. De overige 50% wordt vergoed door de provincie.

Doel

Het ondersteunen van MKB-ondernemers met digitaliseringsvraagstukken middels een stimuleringsprogramma door gebruik te maken van de MKB deal van de provincie Zuid-Holland.

Projectstructuur

Bestuurlijk opdrachtgever: Stuurgroep Economie071
Bestuurlijke trekker: Martijn van Pelt, VNO-NCW Rijnland
Ambtelijk opdrachtgever: Jasmijn Bongers, Economie071
Projectleider: Steef Löwik, gemeente Leiden
Partners: gemeenten Leiden, Katwijk, Oegstgeest, Zoeterwoude, Leiderdorp, Voorschoten, VNO-NCW Rijnland, Koepel Leidse Regio, Ondernemend Leiden, Katwijkse Ondernemersvereniging.

Kayleigh Hendriks,
projectleider vanuit gemeente Katwijk:

'Als Leidse regio zijn we aangesloten bij Cirkelstad regio-071. Hier doen we samen met andere regio's kennis op over hoe we tot een circulaire economie kunnen komen, waarin grondstoffen zo goed mogelijk worden gebruikt. Samen met bedrijven, kennisinstellingen en gemeenten in de Leidse regio zoeken we naar de toegevoegde waarde van een circulaire werkwijze met slim gebruik en hergebruik van grondstoffen. Hiervoor hebben we iedereen hard nodig!'.

Cirkelstad regio-071

Eind 2019 hebben de zes gemeenten binnen Economie071 en Cirkelstad hun krachten gebundeld in een samenwerkingsverband genaamd Cirkelstad regio-071. Door deze samenwerking wordt op de schaal van de Leidse regio door en met private en publieke partijen actief kennis gedeeld over circulair bouwen. Onder andere via bijeenkomsten in de vorm van een Community of Practice. Eerst fysiek op een locatie dat tevens als voorbeeld diende voor een circulaire aanpak of uitdaging, later vanwege corona in digitale vorm. Cirkelstad biedt een platform voor kennisuitwisseling en brengt partijen bij elkaar. Daarbij wordt

gebruik gemaakt van de meest actuele kennis op gebied van circulaire sloop, bouw en gebiedsontwikkeling van koplopers. Door kennis te delen en samen de schouders te zetten onder de regionale uitdagingen, kunnen we als regio sneller resultaten bereiken op de circulaire ambities.

Regionale casus - stip op de horizon

Begin dit jaar is gestart met een eerste gezamenlijke casus in het kader van circulaire bouw. In deze casus werd met ondersteuning van Cirkelstad NL onderzocht hoe circulariteit in civiele projecten kan worden geïmplementeerd. Inmiddels is deze pilot in gemeente Leiderdorp voor de

Simon Smitweg afgerond. In het bestek zijn de producten van biobound en het stuk over hergebruik van vrijkomende materialen opgenomen.

Het doel is dat aan de hand van deze casus onderzocht wordt hoe circulaire kansen direct kunnen worden opgenomen in het bestek. Het resultaat is een regionale circulaire alternatieve producten catalogus. Enerzijds kan hiermee zogenaamd laaghangend fruit op het gebied van circulair bouwen worden meegenomen in dit betreffende project. Anderzijds kunnen de ervaringen en de lessons learned worden ingezet bij de vervolgstappen van de uit-

Daniëlle Smeets,
projectleider vanuit gemeente Leiden:

'Duurzaam bouwen is essentieel voor de leefbaarheid van onze regio. Door middel van samenwerking met onze buurgemeenten en met Cirkelstad regio-071, werken we hieraan. Circulair bouwen vormt een grote uitdaging, maar zoals het gezegde luidt: alleen ga je sneller, samen kom je verder!'.

werking van de casus en zo ook van toegevoegde waarde zijn voor de hele 071-regio.

Regionale circulaire agenda

Daarnaast gaan we als Cirkelstad regio-071 de komende

tijd een stappenplan uitwerken, waarmee we toewerken naar een stip op de horizon – een regionale circulaire agenda. In deze agenda is ruimte voor initiatieven die bijdragen aan een regionaal circulair gedachtegoed. Bij het uitwerken van deze regionale circulaire agenda is een verdere

verkenning naar samenwerking met marktpartijen en andere overheden ook een essentieel onderdeel. Dit jaar werken wij hier een voorstel voor uit en hopen we samen met marktpartijen met een eerste project te kunnen starten.

De urgentie

De bouw- en sloopsector is verantwoordelijk voor 50% van het totale Nederlandse grondstoffengebruik, 40% van het totale energieverbruik en 40% van al het afval. Daarmee is de keten verantwoordelijk voor 35% van alle CO2-emissies. Aangezien in de Leidse regio de komende jaren veel zal worden gebouwd en gebieden worden getransformeerd, kunnen we met elkaar een groot effect bereiken door een circulaire werkwijze in de bouwsector te stimule-

ren. De opdracht is daarom: met elkaar een groot effect bereiken door een circulaire werkwijze in de bouwsector te stimuleren.

Projectstructuur

Bestuurlijk opdrachtgever: Stuurgroep Economie071
Bestuurlijke trekkers: gemeente Leiden en Katwijk.
Ambtelijk opdrachtgever: Jasmijn Bongers, Economie071
Projectleiders: Kayleigh Hendriks (gemeente Katwijk) en

Daniëlle Smeets (gemeente Leiden)
Projectboard: gemeenten Katwijk, Leiden, Leiderdorp, Oegstgeest, Voorschoten en Zoeterwoude en mboRijnland.

Projectkaart

Open Innovatie Lab

Jessica Hilhorst,

projectleider vanuit de gemeente Leiden:

‘Het onderzoeken van de kansen voor een Open Innovatie Lab (OIL) hebben gezorgd voor het bij elkaar brengen van ambities en netwerkpartners. Ik vind het daarom mooi om te zien dat een aantal trajecten die zijn opgestart binnen het OIL nu een vervolg hebben gekregen binnen CIV Smart Technology en CIV Bio Sciences. Een mooie samenwerking tussen onderwijs en bedrijfsleven.’

Modulair onderwijs

Binnen mboRijnland ligt voor de komende jaren veel focus op het modulariseren van het onderwijs.

Daarmee kan men de vernieuwing van onderwijs aan en kan men flexibel inspelen op de behoefte vanuit de arbeidsmarkt. Hiervoor wordt op leerdoelen van studenten de samenwerking gezocht met bedrijven en de vraagstukken die deze bedrijven hebben. mboRijnland zet hiervoor

de verschillende Centra voor Innovatief Vakmanschap in, waaronder de CIV Smart Technology en het nieuwe CIV Bio Sciences.

Nieuwe samenwerking

Het traject met het Open Innovatie Lab heeft ertoe bijgedragen dat het netwerk met Leidse bedrijven is verbreed. Zo is inmiddels een samenwerking opgestart met

Hogeschool Leiden en Inventeers voor een Inventeers Academy. Dit bedrijf was eerder ook actief betrokken bij het project Smart071.

Centra voor Innovatief Vakmanschap

Ook hebben een aantal trajecten die zijn opgestart binnen het OIL een vervolg gekregen binnen CIV Smart Technology en worden elementen meegenomen in het

Categorie: afgerond project

CIV Bio Sciences. Hiermee beschouwen we het OIL zelf als afgerond en meegenomen in de vervolgstappen van de verschillende CIV's.

Ten aanzien van de verdere verbinding met het regionale bedrijfsleven zullen we de lijnen via Economie071 blijven benutten.

De urgentie

Het bedrijfsleven en de onderwijsinstellingen hebben elkaar nodig als het gaat om innovatie. Door deze samenwerking in te bedden in het onderwijs komen deze twee partijen bij elkaar.

De opdracht

Stel een businesscase op voor het duurzaam beleggen van het Open Innovatie Lab.

Projectstructuur

Bestuurlijk opdrachtgever: Stuurgroep Economie071
Bestuurlijke trekkers: gemeente Leiden
Ambtelijk opdrachtgever: Jasmijn Bongers, Economie071
Projectleider: Jessica Hilhorst (gemeente Leiden)
Projectboard: gemeente Leiden, Hogeschool Leiden, mboRijnland (CIV Smart Technology).

